

Debatt Stefan Edman i Dagen 2011 replik 2

Stefan Edman har accepterat de klassiska argumenten för evolution som jag själv väl känner till och som jag själv under två decennier har undervisat om i enlighet med skolans kursplaner.

I sin debattartikel 20/8 förtydligar han sig på flera punkter både med avseende på sin syn på skapelsen och Skaparen. Och det står redan nu klart att vi delar samma tro i flera viktiga avseenden. Men också att vår bibelsyn skiljer sig markant. Några punkter i Edmans resonemang vill jag bemöta utifrån min förståelse av evolutionsteorin, men framför allt utifrån min bibelsyn. De naturvetenskapliga argumenten mot utveckling och för skapelse finns inte utrymme till att diskutera i detalj vid ett sådant här meningsutbyte, men finns tillgängliga för var och en med hjälp av en internetuppkoppling och t ex sökorden Intelligent Design.

Min första kommentar gäller Edmans syn på Guds skapelseakt som en ständigt pågående process: "Skapelsen ... pågår varje sekund". Hur vackert det än må låta och hur sant det än kan synas när vi bevittnar hur en tussilago slår ut eller ett människobarn kommer till världen, så vill jag ändå påstå att detta inte är en biblisk tanke. Bibelns samlade vittnesbörd är i stället att Gud i begynnelsen skapade himmel och jord med alla dess livsformer och alltsedan dess "varje sekund" *upprätthåller* sin skapelse. Eftersom jag själv har haft förmånen att närvara när båda våra barn (numera ungdomar) landade på BB är jag den förste att hålla med om att termen skapelseunder inte på något sätt är vanprydande i det sammanhanget. Men samtidigt formas det lilla barnet genom en magnifik och lagbunden process som kallas embryonalutveckling. Och lagarna som styr och reglerar denna utveckling finns förprogrammerade i det befruktade äggets arvs massa. Visst tror jag liksom Edman, även om jag inte förstår det intellektuellt, att detta förutsätter Guds Andes närvaro i världen, men en skapelse "ex nihilo" (ur intet) är det inte fråga om. För den biologiska informationen – livets datorprogram lagrade i DNA - finns där hela tiden närvarande från generation till generation och, anser vi kreationister, har funnits där sedan Gud skapade i begynnelsen. Något empiriskt stöd för motsatsen – att information kan uppstå spontant ur icke-information utan någon intelligent orsak – lyser med sin frånvaro, och detta är ett av huvudargumenten för oss i egenskap av evolutionskritiker. Uppkomsten av biologisk information är för övrigt en av flera för evolutionsteorin centrala frågor som borde granskas i den vetenskapliga processen och debatten. Så är inte fallet. Frågor som berör själva fundamentet för evolutionsteorin diskuteras som regel inte. Och skälet är troligen inte märkligare än att man i självbevarelsedrift undviker att säga alltför mycket i den gren man själv sitter på. Jag vidhåller att Edman överskattar evolutionsbiologernas förmåga till självkritik.

För det andra hävdar jag utifrån biblisk synpunkt att det ligger en fara i en överdriven ochoreflekterad vördnad av skapelsen och naturen. En fara som på Gamla testamentets tid tog sig uttryck i folkens – och även Israels - tillbedjan såväl av himlakropparna som av jordiska företeelser. Detta var sedvänjor som Gud varnade för i starka ordalag (5 Mos 4:19). Hedningarna föreställde sig uppenbarligen att materien, åtminstone viss sådan, var andlig till sin natur eftersom den kunde bli föremål för tillbedjan. Och detta är väl nästan vad broder Edman också hävdar. Ironiskt nog verkar det som om det "egendomligt dualistiska sätt att beskriva världen", som Edman tillskriver mig när jag ser materien som åtskild från Gud, i Bibelns ljus snarare verkar vara en *förutsättning* för att på ett rätt sätt kunna fullfölja Guds folks kärleksuppdrag i världen. Herren skulle ensam stå i fokus för sina barns tillbedjan, det var viktigt att skilja mellan det skapade och Skaparen (Rom 1:25). Tillbedjan av det skapade, t ex i form av Moder jord är inte ovanligt i nyandliga sammanhang, men då handlar det snarare om österländskt tänkande än om bibliskt. Och även i den naturvetenskapliga litteraturen, inte minst inom det biokemiska området, finner den uppmärksamme läsaren både nu och då Naturen eller Evolutionen tecknade med stora begynnelsebokstäver, vilket speglar författarnas behov av men oförmåga till att kanalisera sin vördnad och fascination emot dess rätta Objekt. Nu påstår jag självfallet inte att Edman tillhör den skaran. Jag vill snarare påvisa hans glidning emot en naturdyrkan, föranledd av det faktum att han ser skapelsen som en del av Skaparen. Det är detta jag reagerar emot.

Möjligen går det edmanska tänkandet med en andlig materia att tillämpa i fråga om den kommande tidsåldern med den nya himlen och den nya jorden, då vi skall uppstå med andliga och förhärligade, men ändå anmärkningsvärt "fysiska" kroppar precis som vår Herre. Men dessförinnan kommer "den dag som får himlar att upplösas i eld och himlakroppar att smälta av hetta" (2 Pet 3:12).

När det gäller det teologiska meningsutbytet med Edman känner jag det emellertid lite grand som att trampa vatten, beroende på att vi har så olika syn på bibelordet – eller, för att använda bildspråk, olika maskstorlek i våra bibeltolkningsfilter. Vårt personliga förhållningssätt till bibelordet avgör huruvida vi låter en viss biblisk utsaga tillhör "kärnan" och hamna bland det trovärdiga i filtret, eller rinna igenom till byttan med de kanske intressanta men för vår tid irrelevanta tingen i "den tidsbundna inramningen". Ju liberalare syn vi har desto större andel rinner igenom. När Edman redovisar sin egen sållning av de fem Moseböckernas budskap, så blir byttan tämligen full. Där skvalpar exempelvis Guds egen utsaga att Han på den sjunde skapelsedagen *fullbordade* sitt skapelseverk (1 Mos 2:2). Edman anser ju att detta är en kontinuerlig process. Den ödmjukhet han förespråkar i avslutningen av sin artikel märks inte i uttalandet om Moseböckernas relevans. Där är han närmast dogmatisk.

Sedan gagnas inte sakfrågan av att Edman antyder att vi evolutionskritiker angriper evolutionsteorin med Bibeln som tillhygge – en vanlig missuppfattning. Det är sant att de flesta av oss också är kreationister. Men det är lika sant att de flesta evolutionsförespråkare har en materialistisk eller agnostisk grundsyn. Så varför skulle just vår grundsyn diskvalificera oss från att lyfta fram våra rationella argument? Vår grundinställning att Bibeln är en källa till kunskap om vad som skedde i skapelsens morgon är ett dugg mindre relevant än det praktiskt taget obefintliga empiriska underlag som ligger till grund för de skildringar om livets uppkomst som påtvingas våra barn och ungdomar i skolan och framför teven.

Inte heller gagnas den av att av Edman tycks sälla sig till kören av evolutionstroende som upprepar mantrat att evolutionen i sig är ett odiskutabelt faktum som förnekas bara av den fåkunnige. Inte heller här kan man ana någon större "ödmjukhet" från Edmans sida.

Om man anser, som Edman skriver i sitt senaste debattinlägg, att Universums Herre understundom "kan ... göra exklusiva under", så är ju faktiskt steget inte särskilt långt till att också tro att Gud skulle ha kunnat skapa universum med dess livsformer på sex dygn om Han så skulle ha önskat. Det är ju i så fall bara en fråga om kvantitet – hur mycket mäktar Gud med att skapa per tidsenhet?!

Insikten att vi här i tiden aldrig kommer att förstå Guds skaparverk till fullo är naturligtvis viktig att bära med oss, men om vi av det skälet inte lyckas bevara vårt förtroende för Bibeln som Guds Ord, så är mer förlorat än vunnet.

Göran Schmidt